

Nærings- og fiskeridepartementet
Att:
Postboks 8090 Dep
0032 OSLO

Forslag til rapportering av aktivitets- og posisjonsdata fra alle fartøy under 15 meter, samt noen endringer for fartøy over 15 meter

1 Innledning

Fiskeridirektoratet foreslår å utvide datainnsamlingen fra fiskeflåten. Formålet er å samle inn bedre posisjons- og aktivitetsdata fra den minste fiskeflåten, men høringsnotatet inneholder også noen forslag til endringer i dagens rapportering for fartøy over 15 meter.

Forslag til rapportering av aktivitets- og posisjonsdata fra alle fartøy under 15 meter, samt noen endringer for fartøy over 15 meter ble sendt på høring 29. mai 2020 med høringsfrist 28. august 2020. Etter henvendelse har enkelte høringsinstanser fått noe forlenget høringsfrist.

Fiskeridirektoratet har mottatt hørings svar fra; Dualog AS, Fiskeridirektoratets regioner, Fiskarlaget Nord, Fiskebåt, Havforskningsinstituttet, Kystvakten, Kystverket, Norges Fiskarlag, Norges Kystfiskarlag, Pelagisk Forening, Regelrådet, Sametinget, Sjøfartsdirektoratet, Sjømatbedriftene, Sjømat Norge og Teineskjær as.

Høringsnotat og hørings svarene er tilgjengelig på <https://www.fiskeridir.no/Yrkesfiske/Dokumenter/Hoeringer>.

2 Høringsforslag og høringsuttalelser

2.1 Generelt om system for rapportering av aktivitets- og posisjonsdata

2.1.1 Fiskeridirektoratets høringsforslag

Fiskeridirektoratet foreslo at gjeldende krav til elektronisk rapportering av fangst- og aktivitetsdata for fartøy over 15 meter (som fremgår i forskrift av 21. desember 2009 nr. 1743 om posisjonsrapportering og elektronisk rapportering for norske fiske- og fangstfartøy, heretter omtalt som "ERS-forskriften") gjøres gjeldende for alle norske fiskefartøy.

I høringsdokumentet ble tre alternative løsninger for posisjonsrapportering for fartøy under 15 meter presentert:

Alternativ 1: Å utvide eksisterende løsning for posisjonsrapportering (i dag innebærer dette i praksis VMS) til å gjelde for alle norske fartøy.

Alternativ 2: Innhenting av posisjonsopplysninger fra AIS.

Alternativ 3: Å samle inn posisjonsdata ved å benytte det tekniske utstyret for kommunikasjon av ERS-meldinger (posisjonsmeldinger i ERS).

Gjennomgangen av databehovet fra fartøy under 15 meter innebar at Fiskeridirektoratet også så det som naturlig å foreslå noen endringer for fartøy over 15 meter. Høringsuttalelsene til disse forslagene er tatt inn under de enkelte punktene om rapporteringskravene i kapittel 2.2.

Fiskeridirektoratet ba i tillegg om innspill til hvorvidt systemet for fangst- og aktivitetsrapportering kan benyttes til å hente inn data om forbruk av drivstoff som grunnlag for en kompensasjonsordning som skissert av utvalget som har sett på klimatiltak og virkemiddel i fiskeflåten¹. Høringsuttalelsene knyttet til dette punktet er tatt inn under kapittel 2.2.1.1, Melding om havneavgang (DEP).

Fiskeridirektoratet pekte også på at det er viktig å se helhetlig på forvaltningens behov for data slik at samme rapporteringsløsning kan tjene flere formål (Once Only prinsippet). I høringsforslaget ble det derfor vist til at enkelte av dagens rapporteringsplikter kan erstattes av elektronisk posisjons- og aktivitetsrapportering.

Det ble videre vist til at det er viktig å velge en løsning som sikrer at Havforskningsinstituttet kan nyttiggjøre seg de innhentede dataene i sitt arbeid. Havforskningsinstituttet (HI) har deltatt i arbeidet med å utforme høringsnotatet og sluttet seg til anbefalingene som er gitt. Havforskningsinstituttets generelle

¹ Rapport om klimatiltak og virkemiddel i fiskeflåten, <https://www.regjeringen.no/contentassets/0e4d78ed9ecd4836abca8d4b45e70e7a/klimatiltak-og-virkemiddel-ifiskeflaten.pdf>.

kommentarer til deler av forskriftsforslaget som vedrører HI sine oppgaver spesielt, er innarbeidet i oppsummeringen av høringsuttalelsene.

2.1.2 Høringsuttalelser

Norges Kystfiskarlag oppfatter tiltakene som foreslås i høringen som svært omfattende, og mener forslagene vil medføre unødvendig og urimelig merarbeid og merkostnader, sett i forhold til nytten. Norges Kystfiskarlag støtter ikke et generelt krav om elektronisk fangst- og aktivitetsrapportering (ERS) for flåten under 15 meter. For å sikre Havforskningsinstituttets utvidede behov for forskningsdata, mener Norges Kystfiskarlag at bruk av referanseflåten er nøkkelen. Data fra referanseflåten sammen med posisjonsrapportering og innregistrerte data fra mottaksanleggene bør gi tilstrekkelig informasjon om ressursuttaket i den minste flåten. Norges Kystfiskarlag er opptatt av at det velges en løsning som er overkommelig for alle i den minste flåten, og mener derfor at posisjonsrapportering for flåten under 15 meter bør løses gjennom krav til AIS klasse B. AIS klasse B bør være et minimumskrav, slik at annet utstyr også kan benyttes.

Norges Fiskarlag støtter forslaget om å innføre krav om posisjonsrapportering for alle norske fiskefartøy. En akseptabel og enkel løsning for næringen, som også kan svare på myndighetenes forventninger, er at det stilles krav om installert AIS på alle fiskefartøy under 15 meter. Dette må også gjelde for de fritidsfartøy som omsetter fangst gjennom salgslagene. Norges Fiskarlag viser videre til at rapportering av posisjonsdata kan gjøre det enklere å planlegge fiskeoperasjoner og forhindre eventuelle konflikter mellom flåtegruppene. For at de nye rapporteringskravene skal ha en slik effekt er det en forutsetning at det velges tekniske løsninger hvor posisjonsdataene blir synlige for hele flåten, og ikke bare for myndighetene. Det må kunne gis unntak for krav om AIS i enkelte fiskerier for fartøy som har installert VMS om bord, jf. vilkårene som er gitt i § 11 i forskrift om regulering av fisket etter leppefisk i 2020. I enkelte kystnære fiskerier, hvor det benyttes teiner/ruser mv, må imidlertid alternativt sporingsutstyr til AIS, som ikke er åpen for allmenheten kunne benyttes.

Norges Fiskarlag mener det ikke er dokumentert at det er påkrevd å innføre krav til elektronisk rapportering av fangst- og aktivitetsdata for fiskefartøy under 15 meter, tilsvarende det som i dag gjelder for fartøy over 15 meter, og kan dermed ikke støtte dette forslaget. Norges Fiskarlag viser til at dagens rapportering via Fiskeridirektoratets kystfiskeapp for fartøy under 15 meter fungerer tilfredsstillende, og at en utvidelse av denne rapporteringsplikten i de mindre flåtegruppene bør gi betydelig oversikt over fisket. Fiskarlaget kan derfor *støtte en innføring av krav til landingsmelding for alle fartøy under 15 meter*, slik fartøy mellom 13 og 15 meter har i dag. Fiskarlaget er grunnleggende opptatt av å holde manuelle registreringsplikter på et minimum.

Sametinget viser til at krav om aktivitets- og posisjonsdata på alle fartøy under 15 meter vil gi viktig informasjon om hvor og når fisket drives. Etersom mange av disse fartøyene drives av en eller få personer, kan innføring av aktivitets- og posisjonsdata reise spørsmål om personvern vedrørende både innsamlingen og bruken av innsamlede data. Fiskefartøy i samiske områder benyttes i mange tilfeller til befraktning-, rekreasjon og

andre aktiviteter som Fiskeridirektoratet ikke behøver noen opplysninger om, og i slike tilfeller må derfor aktivitets- og posisjonsdatautstyr kunne slås av. Sametinget viser til at det i høringsdokumentet ikke er vurdert forhold vedrørende personvern, innsamling og bruk av sporingsdata. Sametinget foreslår derfor at saken sendes til Datatilsynet for gjennomsyn og innspill. Sametinget vil følge opp denne saken på administrativt nivå, gjennom konsultasjonsavtalen mellom statlige myndigheter og Sametinget.

Teineskjær as viser i sitt høringssvar til at det krever mye av skipper om bord i en liten åpen båt å oppfylle alle kravene som stilles i ERS-forskriften.

Sjømatbedriftene støtter Fiskeridirektoratets forslåtte rapporteringskrav, men med en AIS-løsning for posisjonsrapportering. Dette med bakgrunn i kostnader rundt både investering, drift og vedlikehold samt at mange fartøy allerede har investert i denne type teknologi. Sjømatbedriftene mener videre at det bør kunne være anledning til å dispensere fra et evt. påbud om rapportering av aktivitets- og posisjonsdata for de fartøy hvor det ikke er praktisk gjennomførbart å få montert opp de(n) påkrevde enhet(ene).

Sjømat Norge er positiv til at det innføres krav til rapportering av aktivitets- og posisjonsdata fra alle fiskefartøy. De ber Fiskeridirektoratet om å påse at innføringen av nye rapporteringskrav ikke medfører unødige store kostnader for næringen og at det ikke stilles krav om rapportering av flere opplysninger enn det som er nødvendig ut fra formålet. Når det gjelder forslag til rapporteringsrutiner og øvrige bestemmelser vil Sjømat Norge vise til høringssvaret fra Norges Fiskarlag.

Kystvakten støtter en innføring av posisjons og aktivitetsdata for fartøy under 15 meter. Mht. posisjonsrapportering fra fartøy under 15 meter støtter Kystvakten alternativ 3 – posisjonsmeldinger i ERS, ved at posisjonsrapportene og aktivitetsdata sendes gjennom samme system vil føre til at en lettere kan følge opp meldingsrekkefølgene og tidsfristene.

Sjøfartsdirektoratet viser til at de per i dag er nøytrale til krav om rapportering av aktivitets- og posisjonsdata for alle fiskefartøy under 15 meter, men fra et sjøsikkerhetsperspektiv vil innføring av en slik ordning kunne bidra til sikkerheten for fiskefartøy som har behov for umiddelbar bistand f.eks. i forbindelse med en nødsituasjon. Denne virkningen vil etter Sjøfartsdirektoratets mening bli størst ved AIS (klasse A).

Kystverket er generelt positiv til Fiskeridirektoratets forslag. Utvidelsen av datainnsamlingen vil gi utvidet mulighet til å bruke data til trafikk- og risikoanalyser. Kystverket ser også at et bedre datagrunnlag, både i forhold til hyppigere frekvens for rapportering og inkludering av alle fartøy, vil kunne være positivt i beredskapssituasjoner. Når det gjelder AIS viser Kystverket til etablerte AIS-basestasjoner og eventuelle dekningshull. Kystverket bygger fortsatt nye AIS basestasjoner basert på behov og prioritering av innspill fra ulike brukere. Kystverket inviterer til nærmere dialog rundt disse prioriteringene, inkludert dekning spesifikt for AIS klasse B utstyr som sender svakere signaler enn AIS klasse A.

Dualog AS viser innledningsvis til at deres erfaring med levering av ERS er at det i all hovedsak har fungert godt, det har blitt godt mottatt av markedet og det er en omforent forståelse av behovet for ERS. Dualog AS er positiv til at Fiskeridirektoratet åpner opp for en diskusjon rundt flere løsninger for sporing. Dersom man velger å godkjenne AIS vil mange fartøy allerede ha den nødvendige hardwaren på plass ved at veldig mange allerede har installert AIS om bord. I tillegg vil oppløsningen være svært god, og det er med på å styrke sikkerheten i et av Norges mest utsatte yrker. Ved et pålegg om VMS er det nærliggende å tro at bruk av AIS vil gå ned og det vil kunne svekke sikkerheten siden VMS-posisjoner ikke er tilgjengelig for andre enn myndigheter. Det vises videre til at bruk av VMS som kommunikasjonsbærer er en mulighet for de som befinner seg utenfor mobildekning. I fartøygruppen under 15 meter er det imidlertid kun snakk om noen få dager/uker i løpet av året. For et slikt fartøy vil kostnaden for VMS og ERS bli relativt høy sett opp mot antallet dager de fisker utenfor mobildekning. Dualog AS viser til at de ikke er kjent med at det per i dag finnes løsninger i markedet som kombinerer VMS og ERS på en tilfredsstillende funksjonell og økonomisk akseptabel måte for det gjengse fartøy under 15 meter. Eksisterende kombinasjoner er kompliserte/lite brukervennlig og vil være kostbart for flåten under 15 meter.

Fiskarlaget Nord viser videre til at dagens rapportering via fangst app for fartøy under 15 meter fungerer tilfredsstillende og at en utvidelse av denne rapporteringsplikten i de mindre flåtegruppene bør gi betydelig utvidet oversikt over fisket. Videre mener Fiskarlaget Nord at krav om AIS for alle flåtegrupper er en akseptabel løsning for næringen. Fiskarlaget Nord er opptatt av at manuelle registreringsplikter holdes på et minimum.

Fiskebåt er positiv til at også fartøy under 15 meter skal rapportere om aktivitets- og posisjonsdata på lik linje med havfiskeflåten. Dette vil sikre mest mulig like rapporteringsvilkår for alle fiskefartøy. Fiskebåt viser også til at for at rapportering av posisjonsdata skal kunne gi flåten en bedre nåtidsoversikt over aktiviteten på de enkelte fiskefelt, er det en forutsetning at det velges tekniske løsninger hvor posisjonsdataene blir synlige for hele flåten, og ikke bare for myndighetene.

Fiskeridirektoratets regioner viser i sin vurdering av system for rapportering av posisjonsdata til at det viktigste er å velge en løsning som tilfredsstillende de krav som settes, og at dette utelukker alternativ 2 (AIS). Fordi alternativ 3 ikke er fullt ut utviklet anbefales VMS-løsningen slik at datainnsamlingen kan raskt starte opp. Regionene anbefaler følgelig at man velger en løsning der posisjonsrapportering skjer over VMS og at ERS holdes som en separat løsning.

Flere viser i sin høringsuttalelse til at det er behov for en bedre kontroll over ressursuttaket og utøvelsen av fisket, men at tiltakene må være tilpasset og dimensjonert for de aktuelle flåtegruppene som er svært ulike mht. fartøystørrelse, bemanning om bord, økonomi og driftsmønster. Omfanget av tiltakene må stå i forhold til formålet og nytteverdien, og det må ikke samles inn mer data enn hva som er nødvendig for formålet. Høringsuttalelser viser også til behovet for å forsterke ressurskontrollen på mottaksanleggene. Dette kan for eksempel være automatiske

veiesystemer eller mer tradisjonell kaikontroll. Dette for å sikre god oversikt over ressursuttaket til den minste flåten, noe som reduserer behovet for andre tiltak.

Flere høringsuttalelser nevner Once Only prinsippet, og at det er behov for å sikre at rapporteringskravene ikke blir mer omfattende enn det som er nødvendig.

Enkelte av høringsvarene tar opp spørsmål rundt personvern. Disse spørsmålene er knyttet til innsamling og bruk av dataene.

Dualog AS viser avslutningsvis til at for at det skal kunne leveres solide og stabile tjenester til fartøy er det en forutsetning at standardiserte grunndata er tilgjengelig for ERS-leverandørene. Dette gjelder blant annet fartøyregister, havneregister, artsregister, register over landingsanlegg, redskap, etc. Havforskningsinstituttet viser til at forslaget om å innføre en unik identifikasjon av fartøy også vil være nyttig for forskningen.

2.2 Nærmere om de foreslåtte rapporteringskravene

Norges Fiskarlag sine høringsuttalelser om detaljer i rapporteringskravene (nedenfor), gjelder fartøy over 15 meter.

2.2.1 Fangst- og aktivitetsdata (ERS)

2.2.1.1 Melding om havneavgang (DEP)

Fiskeridirektoratets forslag

Fiskeridirektoratet foreslår at melding om havneavgang skal gjøres gjeldende for alle norske fiskefartøy og at meldingen skal sendes før fartøyet går fra havn. Videre foreslås det at det i meldingen angis kvantum og type drivstoff om bord.

Høringsuttalelser

Norges Fiskarlag viser til at hensikten med å sende melding om havneavgang før fartøyet går fra land er å sikre at meldingen kommer inn i god tid før fangstoperasjonen starter, og skal fungere som et forhåndsvarsel om en planlagt aktivitet. Fiskarlaget ser ikke at det foreligger et behov som nødvendiggjør en slik endring i rapporteringskravet om havneavgang, og anmoder om at 2-timers regelen videreføres.

Norges Fiskarlag mener at det for store deler av flåten ikke er praktisk gjennomførbart å rapportere drivstofforbruk gjennom ERS-systemet slik at dette skal danne grunnlag for kompensasjonsordning for CO₂-avgift. Fiskeflåten består av både store og små, gamle og nye fartøy, og kun en mindre andel av disse fartøyene har utstyr eller forutsetning til å kunne melde inn forbruk av drivstoff gjennom ERS-systemet. Et slik rapporteringskrav kan imidlertid være gjennomførbart på større og nyere fartøy.

Norges Kystfiskarlag ønsker at innrapportering av drivstofforbruk gjøres som i dag, og at det kan søkes drivstoffkompensasjon på årsbasis.

Pelagisk Forening ønsker ikke en innskjerping av den gjeldende 2-timers regelen. Pelagisk Forening viser til at for den havgående flåten og for kystfartøy som ikke fisker kystnært, vil en slik innskjerping av rapporteringskravene medføre problem for flåten å rapportere korrekt. «*Ofte, og særskilt i sammenheng med pelagisk fiskeri, vil det ikke være kjent kvar, eller kva type fiskeri ein skal drive før tidlegast to timar etter avgang frå hamna*». Pelagisk Forening viser videre til at å oppgi kvantum og type drivstoff om bord er for mye med den nye kompensasjonsordningen som er for uklar til at dette kravet kan innføres. Kostnadene ved å angi kvantum og type drivstoff i ERS-systemet er ikke konsekvensvurdert.

Fiskebåt viser til at de havgående fartøyene skal normalt lenger til havs og har som regel en lang transportetappe foran seg med god tid til å rapportere om havneavgang. Fiskebåt ser ikke behov som nødvendiggjør en slik endring i rapporteringskravet, og anmoder om at 2-timers regelen videreføres for fartøy som ikke skal starte første fiskeoperasjon før tidligst 2 timer etter havneavgang. Rapportering av kvantum og type drivstoff om bord i fartøyet i DEP og POR meldinger, kan være en praktisk måte å beregne fiskeflåtens drivstoffbruk. Fiskebåt har ingen innvendinger mot at dette datagrunnlaget benyttes i forbindelse med en eventuell kompensasjonsordning for CO2-avgift for fiskeflåten på.

Kystvakten viser til at en bør vurdere å presisere at det fortsatt ikke skal være plikt til å sende melding om havneavgang når en ikke skal fiske, for eksempel forflytning til verksted.

Fiskeridirektoratets regioner viser til at det kan være vanskelig å følge opp rapportering av kvantum og type drivstoff for små fartøy med kort vei til fiskefeltene, og at det derfor kan være hensiktsmessig å vurdere om det vil være tilstrekkelig å innføre rapporteringsplikt ved bunkring for de minste fartøyene.

Havforskningsinstituttet viser til at kystfiskeriene kan være ganske kompliserte med bruk av flere redskaper på samme tur og fangst av flere arter, og det bør derfor vurderes om det kan spesifiseres mer enn en målart og et redskap i avgangsmeldingen. Bruk av defaultverdier for målart, redskap, etc. vil forenkle rapporteringen, men skaper samtidig en fare for at defaultverdiene blir stående uendret selv om fisket endrer seg. Havforskningsinstituttet oppfordrer Fiskeridirektoratet til sammen med leverandørene av dagbok-programvare om å finne gode løsninger som sikrer korrekt og enkel bruk.

2.2.1.2 Melding om fangst (DCA)

Fiskeridirektoratets forslag

Fiskeridirektoratet foreslår at krav til innsending av melding om fangst (DCA) gjøres gjeldende for alle norske fiskefartøy. Videre foreslås det at kravet om rapportering av den enkelte fangstoperasjon gjøres gjeldende for alle norske fiskefartøy, slik at adgangen til å rapportere fangst- og innsatsdata per fangstdøgn for fartøy som fisker med passive redskaper, oppheves.

Fiskeridirektoratet viser også til at det vil bli tatt inn enkelte nye dataelementer i DCA-meldingen, blant annet opplysninger om havdybde og fiskedybde. Kravet til å oppgi disse dataelementene vil kun være aktuelle i særskilte fiskerier, men det er behov for å innarbeide disse elementene teknisk i DCA-meldingen.

Høringsuttalelser

Norges Fiskarlag stiller spørsmål ved om en slik hyppig rapportering fra fartøy som fisker med passive redskap strengt tatt er nødvendig for å sikre tilstrekkelig gode fangst- og aktivitetsdata fra flåten. Fiske med garn og line foregår innenfor samme døgn i et begrenset geografisk område. Norges Fiskarlag mener et krav om rapportering 10 til 12 ganger per døgn for disse redskapsgruppene ikke vil ha økt nytteverdi for HI. For fartøyene det gjelder vil imidlertid et slikt krav øke arbeidsbelastningen og hindre en effektiv gjennomføring av fisket, og øke faren for feilrapportering.

Kystvakten støtter krav om innsending av fangst (DCA) etter hver fangstoperasjon for alle norske fartøy. Kystvakten ønsker videre at krav om innsending av fangstmelding gjøres gjeldende etter hver fangstoperasjon for alle fiskefartøy, også de over 15 meter. Det er allerede et krav om å registrere hver enkelt fangstoperasjon med kvantum, derfor innebærer Kystvaktens forslag til endring at en kun sender det som er registrert før neste fangstoperasjon tas om bord (avsluttes). Kystvakten viser til at en av de største utfordringene de har og som er ressurskrevende å avdekke og kunne føre bevis for, er at det er fisket i stengte områder eller i andre soner enn det som blir rapportert. Innsending av fangst etter hver fangstoperasjon vil være ressursbesparende i forhold til å avdekke og bevise at en slik aktivitet foregår. Kystvakten viser videre til at kravet til å registrere fiskedybde og havdybde må spesifiseres, hvorvidt det gjelder ved starttidspunktet eller stopptidspunktet for fangstoperasjonen.

Havforskningsinstituttet viser til at forskningen ønsker mest mulig korrekte data for totalfangsten, inkludert registrering av utkast av sjøfugl, sjøpattedyr, koraller, svamper og andre arter eller deler av fangsten som ikke kan, eller ønskes landet, men som gir viktig informasjon om økosystemet. Via muligheten for toveis kommunikasjon i ERS har Havforskningsinstituttet anledning til å få tatt stikkprøver som så skaleres opp til hele flåtegruppen per område.

Havforskningsinstituttet viser til at for å kunne fullt ut utnytte muligheten med toveis kommunikasjonen i ERS for bestilling av fangstprøver, forutsetter det at melding om fangst blir sendt inn umiddelbart etter hver fangstoperasjon (og ikke bare lagres om bord for daglig innsending). Fortløpende rapportering og toveis kommunikasjon muliggjør å velge fangstprøver for dynamiske fiskerier, der fangstene tas i begrensede områder og over kort tid.

Havforskningsinstituttet anbefaler at det vurderes på hvilket taksonomisk nivå ikke-kommersielle arter skal rapporteres, og at et nytt meldingselement, agntype, inkluderes i fiskerier der dette er relevant (teiner, line).

Fiskebåt viser til at rapporteringskravet kan bli omfattende dersom det skal rapporteres etter hver linestubb eller garnlenke. Fiskeridirektoratet bes om å vurdere alternative

løsninger som er bedre tilpasset denne redskapstypen, som ikke medfører en for stor belastning på mannskapet om bord.

2.2.1.3 Melding om havneanløp (POR)

Fiskeridirektoratets forslag

Det foreslås at «Melding om havneanløp» også gjøres gjeldende for fartøy under 15 meter. Videre foreslås det at meldingen utvides til å inkludere landingstidspunkt og landingssted/-mottak, samt kvantum og type drivstoff om bord. Dette kravet gjøres gjeldende for alle fartøy uavhengig av fartøyets lengde.

Høringsuttalelser

Pelagisk Forening ønsker ikke å pålegge fiskerne å oppgi tidspunkt for landing. Pelagisk Forening viser til at fiskerne ofte ikke har kontroll over når mottaket er klar for å starte selve landingen. Ved lengre avstander fra fiskested til mottak, vil også vær og vind kunne påvirke landingstidspunktet vesentlig.

Dualog AS viser til at forslaget endrer semantikken til meldingen og at det ikke lenger vil være en intensjon, men en deklarasjon siden fartøyet forplikter å lande på innmeldt tidspunkt. Det vises videre til at landingsinformasjon vil teknisk enkelt kunne bygges inn i eksisterende melding. Det som vil være viktig er om innholdet i meldingen skal «godkjennes» av mottaket og om det skal kunne endres/kanselleres samt hvem som står ansvarlig dersom landingstidspunktet ikke kan overholdes, fisker eller fiskemottak. Dualog AS viser til at hvis noen skal rapportere forpliktende leveringstidspunkt til Fiskeridirektoratet, bør det være fiskemottaket som er den eneste av de to parter som har en viss formening om når levering fra en spesifikk båt kan skje.

Fiskeridirektoratets regioner mener det er behov for å presisere ordlyden i § 13 Melding om havneanløp ytterligere og å vurdere om det bør gjøres unntak for 2-timersfristen ved forflytninger innad i samme område.

Havforskningsinstituttet viser til at de foreslåtte endringene i POR-meldingene vil være nyttig i forbindelse med planlegging av prøvetaking på fartøy/landingssted.

2.2.1.4 Krav til programvare

Fiskeridirektoratets forslag

Fiskeridirektoratet foreslår at de krav som i dag stilles til ERS programvare for fiskefartøy 15 meter og over også gjøres gjeldende for fiskefartøy under 15 meter.

Høringsuttalelser

Ingen av høringsuttalelsene kommenterer dette punktet.

2.2.1.5 Krav til brukerstøtte

Fiskeridirektoratets forslag

Fiskeridirektoratet foreslår at krav til døgnkontinuerlig brukerstøtte hos leverandører av ERS programvare formaliseres i ERS-forskriften. Kravet gjelder for programvare til alle norske fiskefartøy, uavhengig av fartøyets lengde.

Høringsuttalelser

Pelagisk Forening mener at konsekvensene av forslaget ikke er tilstrekkelig avklart da kravet vil føre til større utgifter for leverandørene, som leverandørene må ta igjen på prisene. Pelagisk Forening kan ikke se det er vurdert hvor mye dette vil koste.

Fiskebåt har ingen kommentarer til innføring av et slik krav. Fiskebåt viser til at det er viktig at skipper og de andre ansatte om bord i fiskefartøyene kan søke teknisk støtte 24 timer i døgnet når de tekniske systemene blir mer omfattende og rapporteringskravene flere.

2.2.1.6 Toveis kommunikasjon med fiskeflåten gjennom ERS

Fiskeridirektoratets forslag

En toveis kommunikasjon med fiskeflåten gjennom ERS er en forutsetning for å kunne gi returmelding til fartøyene slik at fisker kan følge med på om rapporteringsplikten er oppfylt.

En toveis kommunikasjon med både kystfiskeflåten og havfiskeflåten kan brukes til å bestille en mer utfyllende prøvetaking enn standard rapportering for et representativt utvalg av fangster. Det kan være ønsker om at fisker selv tar spesielle prøver av fangsten eller at fangsten eller deler av fangsten ønskes undersøkt i detalj av forsker eller opplært personale på landingsanlegget når fangsten landes.

Høringsuttalelser

Fiskeridirektoratet har mottatt høringsuttalelse fra **Havforskningsinstituttet** som har tatt i bruk funksjonaliteten ved dagens «fangstprøvelotteri». Havforskningsinstituttet ser stort potensiale i videre utvikling av fangstprøvelotteriet for å få bedre data fra fiskeriene.

Havforskningsinstituttet viser til utfordringen med å få bedre artsbestemmelse av datafattige bestander i fangststatistikken. For eksempel er rapporteringen av skatearter generelt lite pålitelig. For å få bedre fiskeridata for slike arter vil en egen prøvetaking av forskningspersonell ved landing kunne være et alternativ. En forbedret rapportering som skissert i høringen med bruk av toveis kommunikasjon via ERS vil kunne være svært nyttig for å velge ut relevante fangster for nærmere undersøkelse. For eksempel kan Havforskningsinstituttet på bakgrunn av oppgitt målart og fiskeområde i DEP-meldingen planlegge prøvetaking av det aktuelle fartøyet og komme med ønsker om det allerede ved avgang.

Kystvakten mener det er viktig med slik toveis kommunikasjon med fiskeflåten, slik at en automatisk får mulighet til å informere fiskefartøyet om feil med meldinger.

2.2.2 Posisjonsrapportering – Alternativ 1, VMS

Fiskeridirektoratets oppsummering av krav til posisjonsrapportering med VMS

- Melding om posisjon skal sendes til Fiskeridirektoratet, med identifikasjon av fartøyet, dato og tidspunkt for fartøyets posisjon, samt fart og kurs i rapporteringsøyeblikket.
- Melding om posisjon skal inneholde identifikasjon av rapporttype (mem-kode).
- Det foreslås ingen endringer i kravet til nøyaktighet for fartøyets geografiske posisjon i rapporteringsøyeblikket.
- Dagens krav til utstyr og installasjon gjøres gjeldende for alle fartøy.
- Melding om posisjon skal sendes inn hvert 5 minutt. Når fartøy kun kan kommunisere slik melding vha. satellitt skal melding om posisjon sendes inn hvert 10. minutt. Dette vil også gjelde for fartøy over 15 meter.
- Dersom fartøyet er utenfor dekning og ikke er i stand til å kommunisere pålagte meldinger skal disse automatisk lagres i sender og ettersendes automatisk når kommunikasjonen igjen fungerer.

Høringsuttalelser

Ingen av høringsuttalelsene kommenterer krav til innhold i rapporten, eller krav til utstyr og installasjon.

Norge Fiskarlag og **Fiskebåt** forutsetter i sine høringsuttalelser at en økt frekvens for posisjonsrapportering kan gjennomføres ved tekniske endringer, og at dette ikke påfører næringsaktørene betydelig merarbeid eller merkostnader.

Kystvakten støtter Fiskeridirektoratets forslag, men mener at posisjonsrapportene skal inneholde posisjoner for hvert minutt, slik at rapporter hvert 5. minutt inneholder 5 posisjoner med 1 minutt mellomrom.

Fiskeridirektoratets regioner viser til at meldingsintervaller på 5 minutter er et minimumsbehov og mener det er viktig at det gjøres noen tester med eksisterende data for å sikre at man velger et meldingsintervall som er tilstrekkelig. De ser videre for seg at meldingsintervallene kan differensieres avhengig av om fartøyet ligger i havn eller er i fiske.

2.2.3 Posisjonsrapportering – Alternativ 2, AIS

Fiskeridirektoratets oppsummering av krav til posisjonsrapportering med AIS

- Fartøy som ikke er underlagt kravet til VMS skal være utstyrt med klasse A AIS-utstyr som sender melding om fartøyets identitet, posisjon, fart og kurs.
- AIS-systemet skal være aktivt til enhver tid gjennom hele året med mindre
 - internasjonale avtaler, regler eller standarder åpner for beskyttelse av navigasjonsopplysninger,
 - strømtilførselen må brytes grunnet vedlikehold av systemet eller verkstedopphold, eller

- fartøyet skal ligge uvirksomt i mer enn 14 dager.
- Det skal sendes melding til Fiskeridirektoratet før strømmen brytes. Når strømmen til AIS-systemet er brutt, kan ikke fartøyet endre posisjon.
- Det stilles krav til at AIS-utstyret monteres av godkjent installatør for å sikre enheten er korrekt satt opp for å sikre best mulig ytelse.
- Fartøy som fisker utenfor NØS, må være utstyrt med VMS.

Høringsuttalelser

Av de høringsuttalelsene som har uttalt seg om innholdet i rapporteringskravet for alternativ 2, viser **Norges Kystfiskarlag** til at det bør være krav om AIS klasse B. **Sjøfartsdirektoratet** viser til at dersom Fiskeridirektoratet lander på AIS, vil klasse A være mest positivt mht. sikkerheten.

2.2.4 Administrative kostnader

Kystvakten viser i sitt hørings svar til at det er viktig å få på plass et automatisk system for oppfølging av den store økningen i antall meldinger.

2.2.5 Ikrafttredelse – trinnvis innføring

Fiskeridirektoratets forslag

Fiskeridirektoratet ga i høringsnotatet uttrykk for at datainnsamlingen bør settes i gang så raskt som mulig. Av praktiske hensyn foreslo Fiskeridirektoratet en trinnvis innføring. Denne trinnvise innføringen kan være basert på fartøyets lengde eller eventuelt basert på hvilket fiskeri fartøyet deltar i. Dersom en finner det mest hensiktsmessig med en trinnvis innføring basert på fiskeri, anbefaler Fiskeridirektoratet at krav om posisjonsrapportering og ERS innføres først for fartøy som deltar i fisket etter kongekrabbe og i fisket etter leppefisk.

Høringsuttalelser

Norges Fiskarlag legger til grunn av fangstrapportering/landingsmeldinger fases inn trinnvis for hele flåten under 15 meter slik det skisseres i høringsnotatet.

Kystvakten ønsker en trinnvis innføring basert på hvilket fiskeri fartøyet deltar i. Dette vil gi ringvirkninger når fartøyet deltar i andre fiskerier. Det er i enkelte fiskerier større sannsynlighet for lovbrudd og at det da er fornuftig med en innføring basert på fiskerier. Kystvakten støtter forslaget om at en starter med kongekrabbe og fisket etter leppefisk.

Fiskeridirektoratets regioner viser til at innføring av posisjons- og aktivitetsrapportering ikke nødvendigvis må skje samtidig, og for å sikre at vi raskt får et system på plass bør innføring av sporing ha førsteprioritet.

3 Fiskeridirektoratets vurdering og forslag til elektronisk rapportering av posisjons- og aktivitetsdata for alle norske fiskefartøy

I tildelingsbrevet for 2018 fikk Fiskeridirektoratet i oppdrag å utarbeide en plan for utvidet datainnsamling. Departementet har i sin oppfølging av bestillingen støttet Fiskeridirektoratet sin anbefaling om å samle inn bedre posisjons- og aktivitetsdata fra den minste flåten. Videre støtter departementet tilrådingen om å velge rapporteringsløsning basert på tilgjengelig teknologi slik at datainnsamlingen kan starte relativt raskt. Dette er også i tråd med Fiskerikontrollutvalgets tilråding.

Behovet for å kunne dokumentere fiskeflåtens aktivitet er økende. Data fra fartøy under 15 meter vil gi økt kunnskap om datafattige bestander langs kysten, og en bedre forvaltning av disse bestandene. Spesielt gjelder dette for de mer stedbundne bestandene. De innsamlede dataene vil ha stor nytteverdi i forbindelse med interesseavveining og arealplanlegging i kystsonen. Mer pålitelige data om posisjon, fangst og aktivitet fra fartøy under 15 meter vil gi sikrere og mer robuste data som er vesentlig for å ivareta fiskeflåtens reelle behov for areal i kystsonen. Det er et økende behov for å kunne dokumentere bærekraft, lovligheit, forhold rundt utøvelsen av fisket og hvor fisken faktisk kommer fra. Denne informasjonen er viktig ved miljøsertifisering (The Marine Stewardship Council m.fl.) av fiskeri. En rekke markeder krever etter hvert slik sertifisering for å få tilgang og flere land kobler importkrav opp mot kontroll med utøvelsen av fisket. Forslaget om utvidet rapportering fra den minste flåten er et nødvendig skritt mot en bedre ressurskontroll og forvaltning av fellesskapets ressurser.

Norges Fiskarlag viser i sin høringsuttalelse til at også fritidsfiskere som omsetter fangsten skal være pålagt krav om posisjonsrapportering. Generelt sett er det behov for mer kunnskap fra fritidsfisket, men dette er en egen problemstilling som vi må komme tilbake til hvordan vi skal løse i et rapporteringsperspektiv. Fiskeridirektoratets forslag til utvidet rapportering gjelder merkeregistrerte fartøy. Fritidsfiskefartøy som driver fangst i ervervsøyemed og som er rapporteringspliktige etter [forskrift om kystfiskeappen](#) skal fremdeles rapportere i Fiskeridirektoratets kystfiskeapp.

På bakgrunn av høringsforslaget og mottatte høringsuttalelser anbefaler Fiskeridirektoratet at det innføres krav til elektronisk posisjons- og aktivitetsrapportering for alle norske fiskefartøy. Det foreslås også noen endringer i rapporteringsopplegget for fartøy over 15 meter.

3.1 Fangst- og aktivitetsrapportering (ERS)

For fartøy over 15 meter er det allerede etablert system for elektronisk rapportering av fangst- og aktivitetsdata som i hovedsak dekker behovene for opplysninger om fangst og innsatsdata. Fiskeridirektoratet foreslår å utvide denne rapporteringsløsningen til å gjelde alle norske fiskefartøy. Denne løsningen baserer seg på eksisterende teknologi, og datainnsamlingen kan derfor starte relativt raskt.

Ingen av høringsuttalelsene som kommenterer forslaget om å innføre fangst- og aktivitetsrapportering for fartøy under 15 meter, kommenterer anbefalingen om å benytte tilgjengelig teknologi. Tre av høringsuttalelsene som omtaler utvidet ERS-rapportering støtter ikke å utvide det etablerte regimet til å gjelde alle norske fiskefartøy. Norges Fiskarlag og Fiskarlaget Nord ønsker utvidet datainnsamling ved å pålegge alle fartøy under 15 meter å sende landingsmelding i Fiskeridirektoratets kystfiskeapp. Norges Kystfiskarlag mener behovet for fangst og aktivitetsdata fra flåten under 15 meter bør dekkes ved bruk referanseflåten.

Fangst- og aktivitetsrapportene fra fartøy under 15 meter skal dekke flere behov. Mange av de datafattige bestandene er kystnære og beskattes i stor grad av mindre kystfartøy. For å ha kunnskap til å kunne iverksette nødvendige og målrettede tiltak er det derfor behov for mer data om disse bestandene. Økt kunnskap vil sette oss i stand til å oppdage faresignaler på et tidligere tidspunkt. Iverksettelse av tiltak på et tidlig tidspunkt kan redusere behovet for inngripende tiltak.

I høringsdokumentet (kap. 5.1.2) beskriver Havforskningsinstituttet tre typer fiskeriavhengig informasjon som er viktig for å kunne gi gode råd om bestandene. Dette er informasjon om; 1) hvor mye som fiskes av en bestand, 2) hvor og når fisket foregår, og 3) hvor mye innsats som kreves for å få denne fangsten. For å oppnå tilstrekkelig god datakvalitet må denne informasjonen registreres for hver enkelt fiskeoperasjon.

En landingsmelding alene vil ikke gi tilstrekkelig informasjon når vi ser på havforskningens behov. I landingsmeldingen i Fiskeridirektoratets kystfiskeapp sendes det informasjon om landingssted, landingstidspunkt og fangst i kg (levende vekt) fordelt på art. En slik melding gir ikke mer informasjon om fangsten enn hva som allerede er tilgjengelig for forskerne i Fiskeridirektoratets Landings- og sluttseddelregister.

For å redusere risikoen for at fisk som landes ikke registreres korrekt, er det nødvendig med kontrollpunkter både før og etter tidspunktet for ressursregistrering (landingstidspunktet). Dette samsvarer også med begrunnelsen for fiskerikontrollutvalgets forslag om en utvidet rapporteringsplikt for hele fiskeflåten i NOU 2019: 21, jf kapittel 14.7.

Kystreferanseflåten er et viktig bidrag i Havforskningsinstituttets arbeid, og samler inn prøver og data fra kommersielle fangster. Det er et stadig krav om at fiskeriene forvaltes bærekraftig, og HI har derfor behov for informasjon ut over de kommersielt viktige fiskebestandene, som for eksempel informasjon om bifangst, utkast og fangster av ikke-kommersielle arter.

Referanseflåten består per i dag av 15 havgående fartøy og 21 mindre kystfartøy. Flåten finansieres ved midler fra en fiskeriforskningsavgift som trekkes fra førstehåndsomsetningen av fisk fra norske fiskerier. Målet er å ha en referanseflåte som er representativ for hele fiskeflåten. Kystfisket og beskatning kan variere mye med hensyn til hvilket redskap som benyttes, geografisk variasjon og sesongvariasjon. Det kan derfor være utfordrende å sikre representative utvalg av fangstene.

Fiskeridirektoratet forventer ikke at det i fremtiden vil bli avsatt mer midler som skal gå til å øke antall fartøy i referanseflåten.

Ved innføring av krav til ERS kan Havforskningsinstituttet nyttiggjøre seg fordelene med toveis kommunikasjon med flåten, ved å bestille utfyllende prøvetaking for et representativt utvalg av fangstene. Dette gjelder både for kystfiskeflåten og den havgående flåten. Melding om havneavgang og melding om fangst er viktige for utvelgelse av fartøy og fangster som skal være grunnlag for prøvetaking. Melding om havneanløp gir viktig informasjon til forskerne dersom de ønsker å undersøke bestilte fangster på landingsanlegget. Denne ordningen vil utfylle referanseflåtens datainnsamling. Det vises her til Fiskeridirektoratets pågående arbeid med å forskriftsfeste plikten til [opptak av fangstprøver på vegne av Havforskningsinstituttet](#).

Innsamling av fangst- og aktivitetsdata fra alle norske fiskefartøy gir et betydelig større datagrunnlag. Datainnsamlingen gir tilgang til en tidsserie som i fremtiden kan bidra til å løse utfordringer som er ukjente i dag. Eksempler på dette kan være nye arter i kommersielt fiske, eller endrede geografiske eller sesongmessige variasjoner.

Ut fra et markedsperspektiv hvor det stadig registreres mer omfattende krav og forventninger til å kunne dokumentere fiskeriaktiviteten, er bruk av ERS-data sentral. Fangst- og aktivitetsdataene kan i langt større grad enn dagens tilgjengelige informasjon bidra til å kunne dokumentere fiskeflåtens aktivitet i kystnære områder, og dermed også fiskerienes arealbehov.

Sjømatbedriftene viser i sin høringsuttalelse til at det bør være anledning til å dispensere fra et eventuelt påbud om rapportering av aktivitets- og posisjonsdata for fartøy hvor det ikke er praktisk gjennomførbart å få montert de(n) påkrevde enhet(ene). Det finnes allerede under dagens rapporteringsordning adgang til å dispensere fra rapporteringskravene, og Fiskeridirektoratet legger til grunn en videreføring av dagens dispensasjonsordninger. Det legges imidlertid til grunn at det vil la seg gjøre å montere nødvendig utstyr på samtlige rapporteringspliktige fartøy. Det vises blant annet til at det i 2020-sesongen har vært montert VMS-utstyr på mindre fartøy i fisket etter leppefisk.

Høringsuttalelser viser til at manuelle registreringsplikter bør begrenses til et minimum, og at det kun er nødvendig informasjonen som skal rapporteres. Fiskeridirektoratet deler dette synet, og mener derfor det er viktig at leverandørene av løsninger for elektronisk rapportering arbeider for å finne gode løsninger som reduserer behovet for manuell registrering til et minimum. Dette kan oppnås ved å koble andre teknologier til det elektroniske rapporteringssystemet, for eksempel GPS, og ved å gi mulighet for forhåndsinnstilte data i de tilfeller et forhold gjentar seg på alle turer eller gjentatte turer, for eksempel redskapstype. Fiskeridirektoratet er kjent med at det utvikles rapporteringsløsninger/applikasjoner tilpasset nettbrett og smarttelefoner. Vi mener at slike løsninger vil bidra til å redusere rapporteringsbyrden vesentlig.

Det kan søkes om å slå av posisjonsrapporteringsutstyret ved vedlikehold, verkstedsopphold, eller når fartøyet skal ligge uvirksomt i mer enn 30 dager². Dette

² Forskrift om krav til utstyr og installasjon av posisjonsrapporteringsutstyr av 24. mars 2010.

gjøres i dag via elektroniske skjema som er tilgjengelige på Fiskeridirektoratets hjemmesider. En slik av/på melding bør kunne etableres som en ny melding i ERS-systemet for å lette hverdagen for fisker. I direktoratets mottak av ERS meldinger må det legges til rette for at slike meldinger behandles på ordinær måte og integreres i direktoratets automatiske avviksanalyse.

Kystvaktens bruksvaktsentral ("KV-sentralen") tar imot meldinger om setting av redskap, og opphaling av redskap ved avslutning av fisket³. Innmeldingene til KV-sentralen gjøres via telefon, e-post, kartplotter, eller via en applikasjonsløsning. I 2019 var det loggført ca. 90.000 henvendelser. Antallet henvendelser er økende som følge av at flere fiskerier og områder er omfattet av rapporteringsplikten. Over 80 prosent av meldingene mottas i dag per telefon eller e-post, noe som medfører at disse må legges inn i systemet manuelt. Fiskeridirektoratet foreslår i høringen at rapportering av faststående redskap skal løses via ERS-meldinger. Elektroniske løsninger for innrapportering av faststående redskap er avgjørende for at Kystvakten skal kunne utnytte sine ressurser på en kostnadseffektiv måte.

For at den elektroniske fangst- og aktivitetsrapporteringen skal kunne erstatte innmelding til KV-sentralen foreslås det at opplysninger om hver enkelt fangstoperasjon rapporteres i ERS, samt at alle fartøy blir pålagt posisjonsrapportering.

Fiskeridirektoratet foreslår at en påbegynt fiskeoperasjon registreres i melding om fangst (DCA), som rapporteres i henhold til gitte tidsfrister. Aktuell informasjon ved påbegynt fiskeoperasjon vil være posisjoner og tidspunkt for start og slutt av setting av et sammenhengende fiskeredskap, for eksempel en lenke av teiner eller garn. Ved røkting og uttak av fangst, registreres tidspunktet for avslutningen av tilsvarende fiskeoperasjonen sammen med fangst. Dette gir data med langt høyere oppløsningen sammenlignet med tilgjengelige data i dag og vil fjerne behovet for å håndtere innmelding til KV-sentralen. Det vil også sikre en mer korrekt registrering av slike data og at disse opplysningene er oppdatert. Dette forslaget fordrer at ERS-leverandørene etablere en automatisert id for den enkelte fiskeoperasjon i sine systemer.

Utvidelsen av rapporteringskravene (ERS) innebærer at Fiskeridirektoratets kystfiskeapp (landingsmelding) fases ut for merkeregistrerte fiskefartøy.

Dualog AS viser i sitt høringssvar til at det er en forutsetning for å kunne levere gode tjenester at standardisert datagrunnlag er tilgjengelig for ERS-leverandører. Eksterne leverandører av ERS programvare vil bli gitt tilgang til relevante API på forespørsel.

³ Iht § 30 i forskrift om utøvelse av fisket i sjøen (utøvelsesforskriften) skal fartøy som driver fiske med faststående redskap og fløytline nord for 62 N utenfor grunnlinjen, fartøy som driver garnfiske etter blåkveite nord for 62 N og fartøy som driver garnfiske etter breiflabb skal rapportere til Kystvaktensentralen setting av redskap og opphaling av redskap ved avslutning av fisket. § 78 i utøvelsesforskriften setter krav om hvis det ikke er mulig å få tatt opp tapte redskap skal det umiddelbart rapporteres til KV-sentralen. Kravet til innmelding i forskriften er at dette rapporteres via telefon (07611).

Fiskeridirektoratet anbefaler at det stilles krav til rapportering av fangst- og aktivitetsdata for alle norske fiskefartøy og at denne rapporteringen skal skje elektronisk gjennom det allerede etablerte systemet for rapportering (ERS).

3.1.1 Rapportering av drivstoff forbruk

I høringsnotatet peker vi på behovet for innrapportering av forbruk av drivstoff i forbindelse med eventuell kompensasjon for CO2 avgift, og ber om innspill på rapportering gjennom ERS-systemet.

Flere av høringsvarene som kommenterer dette spørsmålet viser til at det er mange ubesvarte spørsmål knyttet til det å rapportere drivstofforbruket elektronisk gjennom ERS-systemet. Fiskeridirektoratet ser at det er mange problemstillinger som trenger ytterligere utredning før vi kan innføre rapportering av drivstoff forbruk i ERS.

Fiskeridirektoratet vil derfor ikke foreslå denne rapporteringsplikten nå.

3.1.2 Melding om havneavgang (DEP)

Melding om havneavgang er en tydelig melding fra fisker om at vedkommende intenderer å gå på sjøen for å drive fiskerirelatert virksomhet. Denne meldingen utløser krav om *Melding om fangst* og *Melding om havneanløp*. Havneavgangsmeldingen er en del av et system som skal sikre at alle fartøy sender opplysninger i henhold til kravene, og at det ikke er mulig å gjennomføre fangst uten at dette blir registrert. Dette systemet sikrer god kvalitet på dataene, og legger til rette for en hensiktsmessig ressurskontroll.

Av høringsuttalelsene som kommenterer 2-timers regelen, ber Norges Fiskarlag, Pelagisk Forening og Fiskebåt om at dagens krav videreføres. Spesielt gjelder dette for den havgående flåten som normalt fisker lengre til havs, og har en lengre transportetappe enn de mindre kystnære fartøyene.

Et sentralt formål med DEP-meldingen er å kunne planlegge kontrollmyndighetenes aktivitet og tilstedeværelse på fiskefeltet. For den kystnære flåten vil et krav om å sende meldingen først to timer etter avgang fra havn innebære at meldingen gjerne sendes kort tid før fisket starter, slik at tidslegget mellom DEP meldingen og fiskestart er svært kort. Dersom meldingen skal fungere som en forhåndsvarsling er det naturlig at meldingen sendes før fartøyet forlater havn.

Med et krav om å sende DEP-melding før fartøyet forlater havn, vil fisker også få informasjon dersom det er problemer med systemet. Fisker får da mulighet til å rette opp eventuelle feil i ERS før fartøyet går fra havn. Fiskeridirektoratet kan ikke se at det er praktiske forhold som gjør det særlig tyngende for havgående fartøy å sende havneavgangsmelding forut for havneavgang. Det understrekes at det er snakk om en intensjonsmelding, og ikke en deklarasjonsmelding.

I dagens rapporteringsregime er det ikke plikt til å sende ERS-meldinger dersom fartøyet ikke skal fiske, for eksempel ved flytting til verksted. Fiskeridirektoratet legger til grunn en videreføring av denne ordningen.

Fiskeridirektoratet mener det er nødvendig å endre kravet til innsendingstidspunktet for DEP-meldingen til før fartøyet forlater havn når også fartøy under 15 meter skal sende fangst- og aktivitetsdata. For å sikre et klart og oversiktlig regelverk foreslår direktoratet at samme krav gjøres gjeldende for fartøy over 15 meter.

3.1.3 Melding om fangst (DCA)

Fiskeridirektoratet vil understreke at det i høringsdokumentet ikke foreslås å sende inn en rapport for hver fiskeoperasjon som ferdigstilles. Det som foreslås er at påkrevd informasjon om den enkelte fiskeoperasjon blir registrert i ERS-applikasjonen løpende, og at alle fiskeoperasjoner som er ferdig avsluttet i løpet av døgnet før kl. 23.59 UTC rapporteres samlet til Fiskeridirektoratet i en DCA-melding. Dette er imidlertid ikke til hinder for at fisker kan sende inn opplysninger om fangstoperasjoner som er avsluttet hyppigere enn påkrevd. Med fiskeoperasjon menes perioden fra det tidspunktet et sammenhengende fiskeredskap settes i sjøen til det er tatt opp fra sjøen.

Kystvakten sitt forslag til endring innebærer at en sender det som er registrert før neste fangstoperasjon tas om bord (avsluttes). Fiskeridirektoratet ser at dette forslaget vil redusere risikoen for at fisker tilpasser fangsten som registreres på de ulike fangstoperasjoner for å skjule ulovlig bifangst mv. Det kan også bidra til å øke datakvaliteten på disse rapportene i Havforskningsinstituttet sitt arbeid.

Fiskeridirektoratet vil ikke gå videre med dette forslaget nå, men det er et forslag som vil kunne bli aktuelt i fremtiden.

Av høringsuttalelsene som kommenterer innholdet i DCA-meldingen, stiller Norges Fiskarlag og Fiskebåt spørsmål ved behovet for den økte datamengden, og viser samtidig til at rapporteringskravet kan bli omfattende dersom det skal rapporteres for hver linestubb eller garnlenke.

For at Havforskningsinstituttet skal kunne gi gode råd om bestandene er det en forutsetning å ha informasjon fra hver enkelt fiskeoperasjon. Når opplysninger om fangsttidspunktet registreres, kan en knytte fangsten (mengde/art) til fangstområde, fangsttidspunkt og innsats i fisket i langt større grad enn det som er mulig på bakgrunn av landings- og sluttседler.

Catch Per Unit Effort (CPUE) er en metode som kan benyttes når en skal overvåke bestander som ikke dekkes av de tradisjonelle toktene. Hvor mye som landes av en art blir påvirket av en rekke faktorer, som flåtestørrelse, kvoter på andre arter, pris og marked. Ved å overvåke fangst per enhet innsats (CPUE) kan en følge bestandsutviklingen til de enkelte arter over tid. CPUE er et relativt mål på bestandsstørrelsen. En reduksjon i CPUE kan indikere overbeskatning, mens uendret CPUE indikerer bærekraftig høsting. For å beregne CPUE trenger Havforskningsinstituttet innsatsdata i tillegg til fangstdata, og innsats og fangst må være

kompatible. Innsats kan grovt sett måles som et produkt av en redskapsspesifikasjon og fisketid. Ved registrering av start- og sluttidspunkt for en fiskeoperasjon vil vi få nøyaktig oversikt over tiden et redskap er i vannet og et godt bilde på effektiv fisketid. Sammen med en spesifikasjon av redskapstype og redskapsmengde vil dette gi et mål på innsatsen for den enkelte fiskeoperasjon. Når vi knytter denne informasjonen til fangstdata for den enkelte fiskeoperasjon (mengde, kg/antall), kan CPUE beregnes.

Ved krav om fortløpende registrering av fangstoperasjon oppfylles også kravet om å rapportere setting av redskap (posisjon m. m) og informasjon om avsluttet fiskeoperasjon til Kystvaktentralen⁴. Dette kravet gjelder i dag for deler av flåten, men dersom denne rapporteringen kan implementeres i ERS, vil det gi en langt bedre oversikt over samlet aktivitet for alle norske fiskefartøy som omfattes av rapporteringsplikten. Elektronisk rapportering via ERS vil også bidra til å øke kvaliteten på tilgjengelige data. Det har vært en utfordring at fiskefartøy har unnlatt å melde fra når redskap tas opp av sjøen. Elektronisk rapportering til Kystvaktentralen vil også frigjøre ressurser som kan benyttes i kontrollvirksomhet.

Melding om fangst vil i tillegg gi næringen en markedsfordel ved at fiskerne i langt større grad kan dokumentere hvor fiskeriaktiviteten foregår. Meldingen gjør det også mulig å følge med på om røktingsplikten overholdes.

Fiskeridirektoratet anbefaler at DCA-meldingen gjøres gjeldende for alle norske fiskefartøy. DCA-meldingen skal, på samme måte som i dag sendes minst en gang i døgnet, men kravet om rapportering av den enkelte fangstoperasjon gjøres gjeldende for alle fartøy. Unntaket for taretrålere opprettholdes.

3.1.4 Melding om havneanløp (POR)

Fiskerikontrollutvalget viser i sin rapport til at «Forhåndsvarsling av landingstidspunkt vil gi kontrollatene mulighet til å foreta kontroll når det faktisk foretas landinger, og det vil forplikte fiskefartøyene til å lande på innmeldt tidspunkt». Nærings- og fiskeridepartementet har bedt Fiskeridirektoratet om å innarbeide et forslag til rapportering av landingstidspunktet i ERS-systemet. Fiskeridirektoratet foreslår derfor at det skal oppgis to tidspunkt i POR meldingen, det vil si når fartøyet ankommer havn og når landingen vil starte.

I høringsuttalelsene fra Pelagisk forening og Dualog AS vises det til at fiskerne ikke nødvendigvis har kontroll på når selve landingen kan starte, og at det er landingsmottaket som har denne kunnskapen. Dualog AS viser til at landingsinformasjon teknisk vil være enkel å bygge inn i eksisterende melding, men stiller spørsmål ved om meldingen skal «godkjennes» av mottaket og om den skal kunne endres/kanselleres.

Fiskeridirektoratet har som utgangspunkt ikke lagt opp til at mottaket skal godkjenne landingsmeldingene. Dette vil medføre ekstraarbeid for mottakene, og kan også forsinke

⁴ Ref. kap. 3.1 Fangst og aktivitetsrapportering (ERS).

mottak av melding hos Fiskeridirektoratet. Det krever også en større omprogrammering dersom landingsanleggene skal bli en del av meldingsrekken til POR-meldingene.

På nåværende tidspunkt mener Fiskeridirektoratet at det er mest fornuftig at disse tidspunktene vurderes som intenderte tidspunkt, altså et estimat av ankomsttidspunktet og landingstidspunktet.

POR-melding skal sendes ved anløp til havn. Fiskeridirektoratets regioner etterspør i sitt hørings svar hvilken definisjon av havn som skal legges til grunn. Per i dag legges UN/LOCODE⁵ til grunn for havn, men denne definisjonen vil ikke være dekkende for små fartøy. Dette må legges til grunn i det videre arbeidet.

Fiskeridirektoratet opprettholder anbefalingen om at melding om havneanløp (POR) gjøres gjeldende for alle fiskefartøy, og at landingstidspunkt og landingssted/-mottak oppgis i melding om havneanløp. Med landingstidspunkt menes tidspunktet ved oppstart av landing.

3.1.5 Krav til programvare

Fiskeridirektoratet foreslår i høringsnotatet at de krav som i dag stilles til ERS-programvare for fiskefartøy over 15 meter skal også gjøres gjeldende for fartøy under 15 meter.

Ingen av høringsuttalelsene kommenterer krav til programvare, og Fiskeridirektoratet opprettholder forslaget.

3.1.6 Krav til brukerstøtte

Fiskeridirektoratet foreslår at krav til døgnekontinuerlig brukerstøtte hos leverandører av elektroniske rapporteringssystemer (ERS) formaliseres i forskriften.

Av høringsinstansene som kommenterer dette spørsmålet, viser Pelagisk Forening til at forslaget ikke er tilstrekkelig avklart, da det ikke er vurdert hvor mye dette vil koste i økte utgifter for fiskerne. Fiskebåt viser til at det er viktig at skipper og ansatte om bord kan søke teknisk støtte hele døgnet når de tekniske systemene blir mer omfattende og rapporteringskravene flere.

Fiskeridirektoratet mener det er viktig at ansvaret for brukerstøtte plasseres hos leverandørene, og at dette også vil bidra til økt kvalitet på tjenestene. Fiskeriaktiviteten foregår hele døgnet, gjennom hele året, og det er derfor viktig at brukerstøtte alltid er tilgjengelig når fiskerne har behov for bistand.

Fiskeridirektoratet opprettholder forslaget om å forskriftsfeste et krav om døgnekontinuerlig brukerstøtte hos leverandører av elektroniske rapporteringssystemer.

⁵ UN/LOCODE – The United Nations Code for Trade and Transport Locations.

3.1.7 Toveiskommunikasjon via ERS

Fiskeridirektoratet viser i høringsnotatet til at toveiskommunikasjon med både kyst- og havfiskeflåten via ERS kan benyttes av Havforskningsinstituttet til å be om prøvetaking, og av Fiskeridirektoratet for å kommunisere med flåten.

Havforskningsinstituttet viser i sin høringsuttalelse til «fangstprøvelotteriet», og ser et stort potensial for videreutvikling av fangstprøvelotteriet for å få bedre data fra fiskeriene.

Også Fiskeridirektoratet ser behov for en mer funksjonell toveiskommunikasjon med fiskeflåten i fremtiden. Denne toveiskommunikasjonen vil også gi FMC mulighet til å kommunisere direkte med fisker gjennom rapporteringssystemet. Dette kan bidra i brukerstøttesituasjonen, både for Fiskeridirektoratet og leverandørene av ERS-utstyret. Skipper vil kunne lese meldingen fra FMC når de er inne på ERS-systemet.

Grunnet det høye antall fartøy som skal overvåkes mht. krav til rapportering ser vi for oss at automatiske avviksrutiner må etableres i direktoratets mottak av elektroniske meldinger. Slike automatiske rutiner vil måtte avdekke avvik og automatisk returnere feilmeldinger til fartøyet dersom avvik oppdages. Dataavgiver / fisker vil bli gitt større ansvar for å svare opp dette avviket og korrigere situasjonen.

Fiskeridirektoratet opprettholder forslaget om at kommunikasjonsbærere som benyttes for elektronisk rapportering for fangst- og aktivitetsdata må kunne håndtere toveiskommunikasjon.

3.2 Posisjonsrapportering

Fiskeridirektoratet ber i høringsnotatet om innspill på tre alternative løsninger for posisjonsrapportering. Disse tre alternativene er VMS (alternativ 1), AIS (alternativ 2) og utvidelse av ERS til også å sende posisjonsdata (alternativ 3).

De to første alternativene (VMS og AIS) baserer seg på tilgjengelig teknologi. Å benytte tilgjengelig teknologi var utgangspunktet for dette arbeidet fordi en ønsker at datainnsamlingen skal komme raskt i gang. Alternativ 3 innebærer å samle inn posisjonsdata ved å benytte det tekniske utstyret for ERS-meldinger, og denne løsningen representerer noe nytt. Av høringsuttalelsene som kommenterer denne løsningen, støtter Kystvakten en slik løsning. Dualog AS viser til at de ikke er kjent med at det per i dag finnes løsninger i markedet som kombinerer VMS og ERS på en tilfredsstillende funksjonell og økonomisk akseptabel måte for det gjengse fartøy under 15 meter.

I høringsnotatet viser også Fiskeridirektoratet til at det er noen utfordringer som må løses før alternativ 3 kan realiseres. Før vi kan foreslå posisjonsmeldinger i ERS er det behov for en mer grundig utredning, og Fiskeridirektoratet ønsker derfor ikke å gå videre med denne løsningen nå. En løsning som kombinerer ERS og VMS kan i prinsippet benyttes med dagens regelverk, så lenge kravene i ERS-forskriften følges.

I høringsuttalelsene som kommenterer VMS og AIS støtter Norges Kystfiskarlag, Norges Fiskarlag, Sjømatbedriftene, Fiskarlaget Nord og Dualog AS en løsning der posisjonsdata avgis via AIS, mens Fiskebåt og Fiskeridirektoratets regioner er positiv til VMS tilsvarende som for fartøy over 15 meter. Kystverket er generelt positiv til Fiskeridirektoratets forslag om økt datainnsamling.

Høringsuttalelsene som mener AIS er den beste løsningen viser til at det er viktig å velge løsninger som er overkommelig for den minste flåten og til at det er svært mange fartøyeiere som allerede har investert i AIS-transpondere. Det vises også til sikkerhetsaspektet for flåten, spesielt behovet ved akutte situasjoner. Kostnadselementet er også viktig for flåten ved valg av rapporteringssystem, herunder både investerings- og driftskostnader.

Fiskeridirektoratet foreslår i høringsdokumentet å utvide innsamling av data fra fiskeflåten, ved at fartøy under 15 meter skal pålegges å rapportere posisjonsdata. Formålet er å samle inn bedre posisjonsdata til ressursforskningen, til å dokumentere flåtens aktivitet og arealbehov, og til å sikre effektiv ressurskontroll. I gjennomgangen nedenfor er det hensiktsmessig å skille mellom selve innholdet i rapportene (dataene som samles inn) og rapporteringsløsningen (det etablerte opplegget rundt innsamlingen av dataene). Rapporteringsløsningen har betydning for datakvaliteten og påliteligheten til innsamlede data, som igjen har betydning for bruksområdet til de innsamlede dataene.

I kapittel 6.3 i høringsnotatet diskuterer Fiskeridirektoratet grundig hva som skiller AIS og VMS⁶. Begge systemene kan sende signaler/meldinger som inneholder elementer som identifiserer fartøy, posisjon og fart på rapporteringstidspunktet. Det som i hovedsak skiller AIS fra VMS er selve rapporteringsløsningen ved at VMS har etablerte sikkerhetssystem som skal sikre høy kvalitet på dataene.

Fartøy som har AIS-transponder kan sende ut signaler med informasjon om egen identitet, posisjon, fart og kurs, tilsvarende den informasjonen som sendes via VMS-systemet. Den viktigste forskjellen på innholdet i meldingen er at posisjonsmeldingen i VMS i tillegg inneholder *en identifikasjon av hvilken rapporttype som sendes* (mem-koder). Kravet til mem-koder er en del av sikkerhetssystemet som skal sikre dataenes pålitelighet. Mem-koden sier noe om status for meldingen, og kan indikere om meldingen er fra et område med eller uten dekning, om sender om bord i fartøyet har tekniske problemer eller om sender er slått av.

Rekkevidden til AIS signalene er begrenset av VHF-rekkevidde, som først og fremst blir bestemt av antennehøyden. Typisk rekkevidde fra et fartøy på sjøen er 20 nautiske mil. AIS-transponderen om bord i fartøyet sender ut signaler som inneholder posisjonsinformasjon uten tanke på hvem som er mottakeren. AIS Norge sender ingen returmelding med bekreftelse på om at signalene er mottatt. AIS-transponderen om bord i fartøyet lagrer ikke signalene som sendes ut. Signaler (posisjonsmeldinger) som ikke fanges opp av AIS Norge sine basestasjoner eller satellitter er derfor i det alt vesentlige tapt og vil sjelden kunne sikres av kontrollmyndighetene. AIS-datasettet kan

⁶ For en mer utfyllende beskrivelse se kapittel 6.1, 6.2 og 6.3 i høringsnotatet.

derfor være mangelfullt, og vi kjenner ikke den bakenforliggende årsaken til «hullene» i datasettet. VMS-systemet har gjort grep for å hindre tap av meldinger, ved at dersom VMS-systemet ikke får sendt posisjonsmeldinger til mottaker lagres disse om bord og ettersendes når det igjen oppstår kontakt med mottaker.

Når dataene skal benyttes til statistikkformål, i analyser eller som grunnlag for bestandsrådgivning er det i mange tilfeller mulig å korrigere for at det ikke er et komplett datagrunnlag på fartøynivå med statistisk metode. Problemstillingene i det kystnære fiskeriet kan være kompliserte blant annet på grunn av små bestander, sjeldne arter, stor geografisk diversitet og genetisk differensiering. Dersom posisjonsdata systematisk mangler for eksempel i enkelte avgrensede områder, eller ved tilfeldig bifangst av sjeldne arter osv., kan nytten av dataene reduseres. Mange datafattige bestander kan beskattes av få aktører eller være fangst i et avgrenset geografisk område eller i en avgrenset tidsperiode. Systematiske mangler av data kan også redusere kvaliteten på datagrunnlaget som skal benyttes ved interesseavveininger og arealplanlegging i kystsonen.

Som en følge av at data ikke lagres på enheten, er det ikke uten videre mulig for kontrollmyndighetene å dokumentere at AIS ikke har vært påslått under fiske, foruten de tilfeller hvor kontroll på stedet avdekker at utstyr heller ikke befinner seg i fartøyet/ikke er påslått.

AIS har en høyere rapporteringsfrekvens enn de kravene som er pålagt for VMS. Dette forutsetter imidlertid at AIS signalene plukkes opp av basestasjoner eller satellitter. Ulike forhold, som sendereffekt, antenne (antenneforsterkning, fri sikt, antennehøyde), avstand til AIS basestasjon eller satellitt, blokkeringer i form av andre fartøy/fjell/holmer, at utstyret slås av eller på annen måte manipuleres, kan medføre at AIS-signaler ikke blir mottatt av AIS Norge.

Fiskeridirektoratet foreslår å øke meldingsfrekvensen for posisjonsrapportering i VMS for å redusere forskjellen i frekvensen mellom de to løsningene. Hvor høy meldingsfrekvens det er mulig å foreslå, vil i stor grad avhenge av kostnadene ved å sende disse meldingene. Fiskeridirektoratet ser for seg at den teknologiske utviklingen vil redusere kostnadene ved å sende meldinger, slik at meldingsfrekvensen i VMS kan økes og på sikt bli enda mer lik frekvensen i AIS løsningen.

VMS-løsningen stiller strenge krav til utstyr og installasjon, samt forbud mot å slå av, skade, ødelegge eller på annen måte manipulere utstyret, jf. forskrift 24. mars 2010 nr. 454 om [krav til utstyr og installasjon av posisjonsrapporteringsutstyr](#). VMS-enheten er montert på fartøyet i henhold til installasjonsforskriften, som medfører at plomberingen må brytes dersom enheten skal flyttes. Det er derimot ikke mulig å dokumentere hvorvidt AIS utstyret har vært flyttet/demontert. For at dataene skal kunne benyttes som bevis både i saker om administrative reaksjoner/sanksjoner eller i straffesaker, er det en forutsetning at de tekniske kravene sikrer at systemet ikke kan manipuleres. Kontrollmyndighetene må for eksempel med sikkerhet kunne si at senderen befinner seg om bord i «riktig» båt, at signalene ikke bevisst kan blokkeres og at innholdet i

dataene i datastrømmen ikke kan endres før de når mottakeren (Fiskeridirektoratet) uten at dette blir avslørt.

Informasjonssikkerheten når det gjelder AIS-data er generelt sett svak. Det er mulig å sende AIS-meldinger fra enhver posisjon fra et fartøy som faktisk oppholder seg på en annen posisjon (manglende validitetssjekk). Meldingene som sendes fra AIS har ingen tidssjekk (tidsstempling), noe som gjør det mulig å replikere meldinger. Manglende autentisering i protokoll gjør det mulig for et fartøy å utgi seg for å være et annet fartøy. Manglende integritetssjekk med ukrypterte og usignerte meldinger gjør at det er relativt enkelt for andre å modifisere og avskjære meldinger. Disse momentene kan lett skape problemer med tanke på notoritet og etterprøvbarehet ved kontroll.

Fiskeridirektoratet har i sin vurdering lagt vekt på at det for kontrollformål er avgjørende at det ikke kan stilles spørsmål ved notoriteten til de innsamlede dataene. Både AIS og VMS sender posisjonsmeldinger som i prinsippet gjør det mulig å stedfeste fiskeriaktiviteten. Det er imidlertid egenskapene ved rapporteringsløsningene som gjør at Fiskeridirektoratet anbefaler VMS. Spesielt vil vi legge vekt på at AIS systemet er enkelt å manipulere og at AIS-transponderen ikke lagrer meldingene om bord. AIS er et system som har som formål å øke tryggheten for skip og miljø og å forbedre trafikkovervåkning og sjøtrafikk tjenester. I VMS løsningen har en etablert et system for rapportering for å sikre at dataene også er pålitelige i kontrollsammenheng.

Fiskeridirektoratet har i [fisket etter leppefisk](#), og i fisket etter kongekrabbe i [kvoteregulert område øst for 26 ° Ø. mv.](#) stilt krav til bruk av AIS⁷, og vi har gjort oss en rekke erfaringer fra disse fiskeriene. I forbindelse med gjennomføring av kontroll i fisket etter leppefisk i 2020 har AIS i hovedsak vært et praktisk hjelpemiddel for å lokalisere aktive fiskefartøy (operativ kontroll). I tillegg har det vært mulig for inspektørene å gjennomføre etterfølgende kontroll ved å sammenligne historiske AIS-data med informasjon fra landingssedler. En slik bruk av AIS-data betinger imidlertid kontinuerlig sporing, uten betydelige opphold i plottene.

Ved kontroll av sporingsinformasjon mottatt fra fartøy som har tatt i bruk AIS-sendere i 2020, fremgår det at det i mange tilfeller er så lange opphold i sporingsfrekvensene (plottene) at informasjonen ikke kan brukes i kontrollsammenheng. Det at kontrollmyndighetene ikke har tilgang til opplysninger om hvorfor det mangler posisjoner gjør det krevende å avdekke brudd på forskriftene. Fysisk kontroll av AIS-enheter vil heller ikke kunne avdekke alle avvik.

For at man elektronisk skal kunne sammenholde historiske posisjoner via AIS med andre tilgjengelige kilder (til bruk for statistikkformål, kontrollformål, reguleringsformål, osv.) er det nødvendig med en oversikt over hvilket MMSI nummer det enkelte fartøy har. Per i dag er ikke registreringsmerke tilstrekkelig til å kunne bruke sporingsdataene på en god måte, og de færreste små fartøy har radiokallesignal. I fisket etter leppefisk

⁷ Bakgrunnen for valget av AIS, var at på beslutningstidspunktet hadde Fiskeridirektoratet av kontrollmessige årsaker behov for et virkemiddel som raskt kunne påbys, og det var ikke hensiktsmessig å avvente dette arbeidet.

vurderes en løsning der alle fartøy som skal delta i fisket må dokumentere og sende inn MMSI-nummer til Fiskeridirektoratet.

Flere av høringsuttalelsene viser til at det er viktig at posisjonsdataene er åpne for alle, både av sikkerhetsmessige årsaker og for å mer effektivt kunne planlegge fiskeriaktiviteten. Fiskeridirektoratet mener at det ikke er noe som tilsier at tilgang til VMS data må begrenses i større grad enn AIS data. Her bemerkes det at det også for AIS data praktiseres en begrenset offentliggjøring av data for de minste fartøyene. Behovet for at fiskeflåten kan følge hverandre kan også løses gjennom en tilgangsstyrt presentasjon av slike data for eksempel i BarentsWatch sin Fiskinfo løsning.

Slik Fiskeridirektoratet vurderer dette spørsmålet, vil dette være et spørsmål som det må tas stilling til i forbindelse med avgjørelsen av hvorvidt eventuelle sporingsdata fra VMS skal vurderes som “åpne data” og/eller gjøres tilgjengelige for allmenheten. Personvern hensynet oppstiller imidlertid ikke skranker for selve innhenting av sporingsdata til kontrollformål. Etter GDPR artikkel 6 nr 1. bokstav e) er behandlingen av personopplysningene lovlig dersom “*behandlingen er nødvendig for å utføre en oppgave i allmenhetens interesse eller utøve offentlig myndighet som den behandlingsansvarlige er pålagt* “. Det vises til vedlegg 1 hvor det redegjøres for regelverksendringens konsekvenser for personvernet.

Fiskeridirektoratet anbefaler at det stilles krav til rapportering av posisjon for alle norske fiskefartøy, og at denne rapporteringen skal skje ved bruk av posisjonsrapporteringsutstyr som tilfredsstiller kravene (per i dag VMS) i [forskrift 24. mars 2010 nr. 454 om krav til utstyr og installasjon av posisjonsrapporteringsutstyr](#).

3.2.1 Krav til frekvens

I høringsforslaget, alternativ 1 (VMS) foreslås det økt krav til frekvens ved at melding om posisjon skal sendes inn hvert 5. minutt. Når fartøy kun kan kommunisere slik melding via satellitt, kan meldingsfrekvensen reduseres til hvert 10. minutt.

Kystvakten støtter dette forslaget, men mener at posisjonsrapportene skal inneholde posisjoner for hvert minutt, slik at rapporter hvert 5 minutt inneholder 5 posisjoner med 1 minuts mellomrom.

Posisjonsrapporter gir informasjon om fart og retning, og denne informasjonen kan benyttes til å gjøre antakelser om fartøyets aktivitet. Det er derfor behov for posisjonsrapportering oftere enn hver time som per i dag er hovedregelen. Det er også behov for data av en viss frekvens for kystnære fiskefartøy som har relativt korte avstander mellom havn og fiskeplasser. Kystverket opplyser at dynamisk informasjon i AIS systemet sendes med tre minutters til to sekunders oppdateringsrate, avhengig av farten og kursendringene til fartøyet. Posisjonsdata i VMS som hovedregel hvert femte minutt bidrar til å redusere forskjellen mellom frekvens i AIS og VMS betydelig.

Fiskeridirektoratet mener at Kystvaktens forslag i utgangspunktet er godt. Kostnadene ved å sende flere posisjonsrapporter i en melding blir derimot lik som ved sending av

hver enkelt posisjonsrapport. Ved sending via satellitt er det datamengden som er kostnadsdrivende, mens antall meldinger er et mindre kostnadselement. Videre vil en lagring av flere posisjonsrapporter for å sende dem sammen som en melding komplisere programvaren og potensielt derfor være et element som har økt sannsynlighet for å feile. Den økte kostnaden til fartøyene og et mer komplekst system må veies opp mot økt nytteverdi. Fiskeridirektoratet mener at det er nødvendig å skaffe erfaring fra å øke frekvensen før en vurderer å ytterligere øke frekvensen på posisjonsrapportene.

Fiskeridirektoratets høringsforslag innebærer en differensiering basert på kommunikasjonsbærer. Per i dag har vi allerede frekvenskrav differensiert på fartøygruppe (leppeskjelle, kongekrabbe) og geografisk posisjon (Skagerrak), og Fiskeridirektoratet ønsker ikke nå å utvide denne differensieringen. Fiskeridirektoratet foreslår derfor at det lages en regel for alle norske fartøy for å sikre kontroll med kravet.

Fiskeridirektoratet foreslår at melding om posisjon skal sendes inn hvert 10. minutt. Dette skal gjelde alle norske fiske- og fangstfartøy. Fiskeridirektoratet vil utrede behov for å øke frekvensen ytterligere.

3.3 Administrative kostnader

Det vises til kapittel 7 i høringsnotatet om administrative kostnader. Fiskeridirektoratet påpeker der at en forskriftsendring i samsvar med høringsforslaget vil medføre en vesentlig økning i antall fartøy som pålegges rapportering. Dette vil igjen medføre en vesentlig økning i antall meldinger som skal mottas og kvalitetssikres. Dette tilsier at Norsk FMC, som har ansvaret for å overvåke meldingsflyten i meldingene, avdekke og korrigere eventuelle avvik, må utføre sin oppgave på en helt annen måte i fremtiden.

Kystvakten viser i sin høringsuttalelse til at det er viktig å få på plass et automatisk system for oppfølging av den store økningen i antall meldinger. Fiskeridirektoratet er helt enige i dette. Et automatisk system for oppfølging må på plass i forkant av innføring av krav til elektronisk fangst- og posisjonsrapportering fra alle norske, merkeregistrerte, fiskefartøy.

3.4 Ikrafttredelse

Det identifiserte behovet for mer data tilsier at datainnsamlingen må starte så raskt som mulig, og av denne grunn foreslås det å velge rapporteringsløsninger som allerede er i bruk.

Forslaget innebærer en betydelig økt mengde posisjonsrapporter og elektroniske fangst- og aktivitetsmeldinger. Dagens mottakssystem ble utviklet helt tilbake på 90-tallet og det er derfor nødvendig å gjøre vesentlige endringer og oppgraderinger av mottakssystemet for å sikre at systemet skal håndtere den økte mengden data. Vi vil uansett anbefale en trinnvis innføring av de nye kravene, men tiden det tar å gjøre nødvendige oppgraderinger vil påvirke vår anbefaling om tempoet på implementering

av de nye rapporteringskravene. Vi må uansett ta hensyn til tåleevnen i vårt nåværende mottakssystem når vi skal anbefale iverksetting.

Fiskeridirektoratet vil gjennomføre «stresstest» for å se hvor mange meldinger systemet faktisk tåler slik det er i dag. Basert på resultatene fra denne testen og vurdering av nødvendig tid for oppgradering av mottakssystemet vil vi kunne foreslå en detaljert trinnvis innføring. Vi ønsker å komme tilbake med en mer detaljert plan på dette punktet, men vi ser for oss følgende alternativer;

- a) trinnvis innføring av aktivitets- og posisjonsrapportering basert på fartøyets størrelse og/eller fiskeriet fartøyet deltar i, sammen med krav til posisjonsrapportering en gang i timen,
- b) økt frekvens fra de fartøyene som per i dag er pålagt å rapportere etter ERS-forskriften, eller
- c) en kombinasjon av a) og b).

Alternativ a) innebærer en utvidelse av antall fartøy som sender posisjons- og aktivitetsrapporter. Alternativ b) er en utviding av frekvens for fartøy over 15 meter, og alternativ c) representerer en kombinasjonsløsning.

Hvor fort vi går ned i fartøystørrelse avhenger av kapasiteten i Fiskeridirektoratets mottak. En løsning hvor det startes med å utvide rapporteringskravet til også å gjelde fartøy under 15 meter lar både myndigheter, leverandører og næring komme i gang med rapporteringen, og en kan høste nyttig erfaring som kan brukes ved ytterligere utvidelse. Når Fiskeridirektoratets mottakssystem er klar for det, kan antall fartøy under 15 meter og posisjonsrapporteringsfrekvens økes.

Det understrekes at også leverandørene skal utvikle, tilpasse og oppskalere seg for å være i produksjon. Sannsynligvis vil de klare dette raskere enn en modernisering av mottakene i Fiskeridirektoratet. Slik at det er Fiskeridirektoratets system som er «flaskehalsen».

Fiskeridirektoratet vil legge frem et forslag til en trinnvis implementeringsplan.

3.5 Generell dispensasjonshjemmel

I dag forutsettes det i ERS-forskriften § 21 at Fiskeridirektoratet kan gi dispensasjoner ved oppståtte feil ved fartøyets posisjonsrapporteringsutstyr eller elektroniske rapporteringsutstyr.

Det finnes derimot ingen egen dispensasjonshjemmel. I ERS-forskriften § 9 gis Fiskeridirektoratet hjemmel til å gjøre unntak fra rapporteringsplikter for nærmere avgrensede tidsperioder. Etter § 14 andre ledd kan Fiskeridirektoratet i særlige tilfeller gjøre unntak fra rapporteringsplikter for nærmere avgrensede tidsperioder. I tillegg er det hjemmel for å unnta bestemte grupper av fartøy fra å rapportere omlastinger, for nærmere avgrensede tidsperioder, jf. § 17. Bakgrunnen for unntakshjemlene er at

Fiskeridirektoratet skal ha mulighet til å unnta grupper av fartøy fra krav i de aktuelle bestemmelsene.

Slik rapporteringssituasjonen er i dag, ser Fiskeridirektoratet at det for flere av bestemmelsene i forskriften oppstår tilfeller der det er et reelt behov for dispensasjonsadgang. Dette behovet anses potensielt å øke vesentlig når så vidt mange nye fartøy skal underlegges rapporteringsplikt. En forutsetning for at det opprettes en dispensasjonsadgang er imidlertid at denne utelukkende skal benyttes som en sikkerhetsventil hvor særlige forhold tilsier det. Dispensasjon bør være en mulighet for de tilfellene hvor uforutsette hendelser – som hovedregel utenfor skippers/rederiets kontroll - medfører at rapporteringskravene ikke kan overholdes. Det må i tillegg foreligge særlig tungtveiende hensyn som tilsier at det bør dispenseres fra det aktuelle kravet i forskriften.

Det må kunne oppstilles vilkår for dispensasjonene.

Dispensasjoner skal som hovedregel kun gis etter forutgående, skriftlig og begrunnet søknad, og skal bare innvilges dersom det foreligger særlige og tungtveiende grunner for dispensasjon. Dersom den aktuelle situasjonen har oppstått som følge av forhold på rederiets ellers skippers side skal det som hovedregel ikke innvilges dispensasjon.

Til orientering vil Fiskeridirektoratet gjennomføre endringer i [forskrift av 24. mars 2010 nr. 454 om krav til utstyr og installasjon av posisjonsrapporteringsutstyr](#) når det gjelder generell dispensasjonsadgang, på tilsvarende måte som det som er foreslått over.

Fiskeridirektoratet foreslår at det fastsettes en generell dispensasjonshjemmel i forskriften.

3.6 Endring av korttittel

Forskriftens korttittel er i dag «Forskrift om posisjonsrapportering mv.». Både i Fiskeridirektoratet og i næringen omtales forskriften som «ERS-forskriften».

Fiskeridirektoratet foreslår at forskriftens korttittel endres fra «Forskrift om posisjonsrapportering mv.» til «ERS-forskriften».

3.7 Endringer i vedlegg 2

Vedlegg 2 andre avsnitt lyder i dag «Oppdatert liste over feilkoder finnes på Fiskeridirektoratets hjemmesider: Tillatt rapporteringsutstyr»

«Tillatt rapporteringsutstyr» er hyperlinket til adressen https://lovdata.no/pro/#document/SF/forskrift/2009-12-21-1743/KAPITTEL_8. «Tillatt rapporteringsutstyr» slettes, mens hyperlinken flyttes til «Fiskeridirektoratets hjemmesider».

3.8 Forslag til endring av forskrift

Forslag til endring av forskrift i vedlegg 2.

Med hilsen

Aksel R. Eikemo
direktør

Anne Kjos Veim
seksjonssjef

Brevet er godkjent elektronisk og sendes uten håndskreven underskrift.

Mottakerliste:

Nærings- og fiskeridepartementet Postboks 8090 Dep 0032 OSLO

Kopi til:

Aksel Eikemo

Anne Kjos Veim

Bjørn Arvid Sætren

Elisabeth Norgard Gabrielsen

Ellen Fasmer

Havforskningsinstituttet

Postboks 1870 5817 BERGEN

Nordnes

Havforskningsinstituttet

NORDNESGATEN 50 5005 BERGEN

Jens Altern Wathne

John Hornslien

Jørgen Svendsen

Line Skjengen

Liv Holmefjord

Nærings- og fiskeridepartementet

Per Sandberg

Thord Monsen

Trond Ottemo

Truls Konow

Vedlegg

Vedlegg 1 Personvern ved utvidet
rapportering u 15 meter

Vedlegg 2 - forskriftsforslag

